

Proves d'accés a la universitat

Llengua catalana i literatura

Sèrie 2

Opció d'examen
(Marqueu l'opció triada)

OPCIÓ A

OPCIÓ B

Qualificació			TR	
1. Comprensió lectora	1.1			
	1.2			
	1.3			
	1.4			
	1.5			
2. Expressió escrita	2.1			
	2.2			
3. Reflexió lingüística	3.1			
	3.2			
	3.3			
	3.4			
	3.5			
Suma de notes parcials				
Descompte per faltes				
Total				
Qualificació final				

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Sempre m'havia vantat de ser un home essencialment feliç. Menava una vida ordenada, dedicada a la musicologia, i el meu nom era respectat. Vivia plàcidament fins que va venir la desgràcia.

En aquell temps venturós les meves dèries anaven adreçades al rescat i l'edició d'obres desconegudes o que els avatars de la vida havien privat de la fama que mereixien, i la meva feina —a hores d'ara **ho** puc pensar sense vanaglòria— havia admirat els entesos. Jo vaig descobrir en un racó d'uns magatzems de gra de vora Marburg tretze *lieds* inconeguts de Schubert que constituïen un cicle del qual no es tenia cap notícia i que jo vaig batejar amb el nom una mica xaró de *Les aromes del blat*; pels indicis, vaig llançar la hipòtesi, que ara ja és tesi oficial, que aquells *lieds* eren el tribut amorós de l'autor a una camperola desconeguda. Molt schubertià, això d'escampar generosament la producció com si el futur no existís. També havia acabat, en aquell temps, l'edició acuradíssima de l'obra per a orgue del pare Antoni Soler, famós en el seu temps i desconegut avui, i tinc l'alegria íntima de saber que la meva feina està produint els seus fruits lentament i Soler no serà mai més oblidat. I les *Cantates profanes* de Stolibëck? I la increïble *Sonata en re* de Wolf? I...? Certament hauria d'estar orgullós de les meves activitats com a musicòleg, que em donaven prestigi tot i que no em bastaven per menjar. Però no n'estic, d'orgullós; m'és del tot impossible, després del que va esdevenir-se.

Tot va començar en l'època en què jo vivia encara a Barcelona i Robert Balló s'havia donat a conèixer com a compositor i desorientava la crítica, que s'exclamava dient com és que un violinista tan excepcional és capaç d'escriure aquestes meravelles per a piano, senyores i senyors. Jo també m'ho preguntava. Per això l'havia anat a entrevistar —també perpetrava la crítica a la premsa per raons exclusivament econòmiques tot i que sempre m'ha esverat el comentari immediat, sense perspectiva— i en el meu article, que va fer soroll, vaig arribar a la conclusió que Balló abans que violinista, era músic. No el coneixia personalment, abans de l'entrevista, i a tots dos ens va plaure de trobar-nos. A mi em van impressionar l'amplitud dels seus coneixements i la seguretat de les seves conviccions. Tot això barrejat amb aquell aire de món de què s'envoltava. Era un home elegant, prim, ben vestit, de gestos majestàtics i d'esguard i conversa brillants. Un home que assimilava bé el triomf, que estava avesat als aplaudiments com a intèrpret i que ara **els** esperava com a compositor perquè sabia que la seva música era bona. L'insigne Pau Cortadella havia estrenat les dues sonates per a piano enmig d'una expectació multitudinària i molts crítics maldaven per explicar-se aquella música —més enllà de Wagner, record de Beethoven, retorn al romanticisme, una nova via, l'alternativa a l'impressionisme francès, el classicisme fet música— contradient-se amb aquella alegria.

Jaume CABRÉ. «Nocturn». A: *Vuit narradors actuals*. Barcelona: Edicions 62, 1996, p. 173-174

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Segons explica ell mateix, el narrador era compositor.	☐	☐
b) El narrador era una persona reputada en el seu ofici.	☐	☐
c) Robert Balló era flautista.	☐	☐
d) El narrador coneixia Balló abans de fer-li l'entrevista.	☐	☐
e) Les composicions de Robert Balló eren desconcertants per als crítics.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots o expressions que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]
- a) *Portava, duia:*
 - b) *Manies, obsessions:*
 - c) *Vanitat, presumció:*
 - d) *Carrincló, ridícul:*
 - e) *Intentaven, s'esforçaven:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. La resposta ha de contenir tots els elements que formen la construcció substituïda pel pronom feble. [0,5 punts]
- a) «En aquell temps venturós les meves dèries anaven adreçades al rescat i l'edició d'obres desconegudes o que els avatars de la vida havien privat de la fama que mereixien, i la meva feina —a hores d'ara **ho** puc pensar sense vanaglòria— havia admirat els entesos»:
 - b) «Un home que assimilava bé el triomf, que estava avesat als aplaudiments com a intèrpret i que ara **els** esperava com a compositor perquè sabia que la seva música era bona»:
- 1.4. Expliqueu, en un màxim de cinquanta mots, a què es dedicava el narrador i quines descobertes havia fet. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu per què la Natàlia vol comprar salfumant en la novella *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) La narradora de <i>La plaça del Diamant</i> no s'identifica amb la Natàlia, el personatge principal de la novella.	☐	☐
b) El pis on vivien la Natàlia i en Quimet era de lloguer.	☐	☐
c) En Quimet no mor al front d'Aragó.	☐	☐
d) L'Antoni, l'adroguer, venia veces per als coloms.	☐	☐
e) La Natàlia sempre estava d'acord amb en Quimet.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Aigües encantades*, de Joan Puig i Ferrer, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) La Cecília es rebella contra la societat tradicional en la qual viu.	☐	☐
b) Les aigües estancades simbolitzen les creences populars tradicionals i sense voluntat de canvi.	☐	☐
c) La Cecília està enamorada del mestre del poble.	☐	☐
d) La Trinitat, l'esposa del batlle, està en contra de les opinions de Pere Amat.	☐	☐
e) L'escena final de l'obra succeeix a casa d'en Romanill.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent canviant els temps verbals en passat per formes de present. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals originals i les reescrites. [1 punt]

«A mi m'impressionaven l'amplitud dels seus coneixements i la seguretat de les seves conviccions. Tot això barrejat amb aquell aire de món de què s'envoltava. Era un home elegant, prim, ben vestit, de gestos majestàtics i d'esguard i conversa brillants. Un home que assimilava bé el triomf, que estava avesat als aplaudiments com a intèrpret i que ara els esperava com a compositor perquè sabia que la seva música era bona. L'insigne Pau Cortadella estrenava les dues sonates per a piano enmig d'una expectació multitudinària i molts crítics maldaven per explicar-se aquella música —més enllà de Wagner, record de Beethoven, retorn al romanticisme, una nova via, l'alternativa a l'impressionisme francès, el classicisme fet música— contradient-se amb aquella alegria.»

- 2.2. En el text, el narrador explica: «Certament hauria d'estar orgullós de les meves activitats com a musicòleg, que em donaven prestigi tot i que no em bastaven per menjar. Però no n'estic, d'orgullós; m'és del tot impossible, després del que va esdevenir-se». Basant-vos en aquestes paraules, escriviu un text formal ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu quina és la desgràcia que li podia haver esdevingut després de l'entrevista amb Robert Balló. [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Com seria un món on existissin plataformes d'humans virtuals, un món on aquests avatars servissin per testar medicaments o vacunes per als humans reals? Doncs bé, aquest món, que sembla tret d'un episodi de *Black Mirror*, ja és aquí. La companyia biomèdica ELEM, una *spin-off* del Barcelona Supercomputing Center - Centre Nacional de Supercomputació (BSC-CNS), és la primera plataforma amb l'objectiu de crear humans virtuals útils per realitzar assajos clínics. Amb matisos.

«No podíem fabricar un avatar humà de cop, havíem de començar per alguna banda i vam decidir que fos el cor», explica el fundador d'ELEM, Christopher Morton, a l'*Emprenem*. El projecte s'anomena *V-Heart*, i consisteix en una plataforma dotada d'una població de 256 cors digitals 3D basats en dades virtuals i reals de pacients. Recentment han obert una ronda de finançament a Capital Cell per un valor d'1,2 milions d'euros, dels quals ja han aconseguit més del 64 %. L'empresa està valorada en 7,5 milions i aspira a arribar als 250 milions l'any 2027.

Actualment, els assajos per aprovar medicaments i altres productes farmacèutics han de passar per unes fases específiques. Primer es fan proves al laboratori amb cèl·lules, després es fan amb animals i finalment amb humans. «Els assajos són el taló d'Aquilles de les empreses», afirma Morton. Hi ha un gran pes de la dimensió ètica. Molts cops els resultats obtinguts en estudis amb animals no són traslladables als humans. Sovint també apareixen biaixos en els assajos amb humans, per exemple de sexe o edat. A tot això, s'hi afegeix l'abandonament del 30 % dels voluntaris que participen en assajos clínics, les traves reguladores imposades i els grans costos tant temporals com financers.

«Fer proves amb avatars com proposa ELEM ofereix una possible solució a aquests problemes», afirma Morton. Els cors digitals que bateguen dins un superordinador com el Mare Nostrum no posen en risc ni animals ni persones. A més, permeten eliminar molts dels biaixos que es troben en els assajos tradicionals. Per exemple, si en un estudi disposen de més cors d'homes que de dones, poden modificar les dades i multiplicar els segons. Morton ho veu necessari perquè «el cor femení és anatòmicament diferent del masculí, i no reacciona igual a les malalties».

Més endavant, gràcies a la ronda de finançament, també volen crear cors de nens i de persones amb malalties cardiovasculars minoritàries. Els assajos tradicionals no es poden fer amb infants per motius ètics, i també és molt difícil fer-los en el cas d'algunes malalties rares perquè no es troben voluntaris. Els 256 cors digitals dels quals disposa actualment ELEM són sans, així que combinant-los entre ells o agregant-los malalties se'n poden crear de nous.

Els assajos virtuals només són el primer pas per arribar a la medicina personalitzada. Ara a un pacient amb asincronia cardíaca —és a dir, a qui no li funcionen els dos ventricles del cor alhora— se li posa un marcapassos i molts cops el cos el rebutja. En canvi, amb aquesta nova tecnologia es podria fer una còpia digital exacta del seu cor i preguntar-se què passaria si li canviessin la posició del marcapassos o un fàrmac concret. Així, fins a trobar la millor solució per curar el pacient.

Adaptació feta a partir del text d'Anna REIG.

«Avatars humans per portar a terme assajos clínics». *Ara. Emprenem* [en línia] (5 desembre 2021)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

- 1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La companyia biomèdica ELEM pretén fabricar un avatar humà de cop.	☐	☐
b) La companyia ELEM està valorada en 250 milions d'euros.	☐	☐
c) Els assajos clínics plantegen problemes ètics.	☐	☐
d) La companyia ELEM emmagatzema 256 cors digitals.	☐	☐
e) Els marcapassos no provoquen rebuig.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots o expressions que poden funcionar com a sinònims dels mots o expressions següents. [0,5 punts]
- a) *Desitja, ambiciosa:*
 - b) *Part vulnerable (d'algú o d'alguna cosa):*
 - c) *Transferibles, extrapolables:*
 - d) *Obstacles, impediments:*
 - e) *Refusa:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. La resposta ha de contenir tots els elements que formen la construcció substituïda pel pronom feble. [0,5 punts]
- a) «Els assajos tradicionals no es poden fer amb infants per motius ètics, i també és molt difícil fer-**los** en el cas d'algunes malalties rares perquè no es troben voluntaris»:
 - b) «Els 256 cors digitals dels quals disposa actualment ELEM són sans, així que combinant-los entre ells o agregant-los malalties se'**n** poden crear de nous»:
- 1.4. Expliqueu, en un màxim de cinquanta mots, per quines fases cal passar per a aprovar productes farmacèutics i per què l'aprovació d'aquests productes presenta dificultats. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu qui és en Vergés i quin paper fa a l'obra *Aigües encantades*, de Joan Puig i Ferrer. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) La Natàlia té cura del primer colom ferit que entra per una finestra a casa seva.	☐	☐
b) La Natàlia i en Quimet van tenir tres fills.	☐	☐
c) Durant la guerra, en Quimet no torna mai a casa seva.	☐	☐
d) L'Antoni, l'adroguer, dona feina a la Natàlia.	☐	☐
e) L'adroguer sempre anomena <i>Colometa</i> a la Natàlia.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Aigües encantades*, de Joan Puig i Ferrer, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) La Cecília estudia per fer de mestra.	☐	☐
b) El Foraster no té cap formació científica.	☐	☐
c) La Juliana no va mai a l'església.	☐	☐
d) La Cecília no coincideix ideològicament amb en Vergés.	☐	☐
e) Al final de l'obra, la Cecília decideix romandre al poble.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriu el fragment següent canviant els temps verbals en present per formes de passat. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals originals i les reescrites. [1 punt]

«Fer proves amb avatars com proposa ELEM ofereix una possible solució a aquests problemes», afirma Morton. Els cors digitals que bateguen dins un superordinador com el Mare Nostrum no posen en risc ni animals ni persones. A més, permeten eliminar molts dels biaixos que es troben en els assajos tradicionals. Per exemple, si en un estudi disposen de més cors d'homes que de dones, poden modificar les dades i multiplicar els segons. [...]

Més endavant, gràcies a la ronda de finançament, també volen crear cors de nens i de persones amb malalties cardiovasculars minoritàries.»

- 2.2. En el text es plantegen els avantatges que suposa la creació d'avatars humans per a comprovar l'eficàcia de medicaments i de tractaments mèdics. Escriviu un text formal ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què proposeu altres arguments a favor de la manipulació genètica amb finalitats experimentals, però també els problemes que pot suscitar. [2 punts]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats.
[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. Tinc l'alegria íntima de saber que la meva feina està produint els seus fruits lentament.

- oració subordinada substantiva de complement directe
- oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom
- oració subordinada substantiva de subjecte
- construcció o clàusula d'infinitiu temporal

3.1.2. Si en un estudi disposen de més cors d'homes que de dones, poden modificar les dades i multiplicar els segons.

- oració subordinada substantiva de complement directe
- oració subordinada adverbial condicional
- oració subordinada adverbial temporal
- oració subordinada adjectiva de complement directe

3.1.3. Vivia plàcidament fins que va venir la desgràcia.

- atribut
- complement del nom
- complement o objecte indirecte
- subjecte

3.1.4. Ara a un pacient amb asincronia cardíaca —és a dir, a qui no li funcionen els dos ventricles del cor alhora— se li posa un marcapassos i molts cops el cos el rebutja.

- complement del nom
- subjecte
- complement o objecte directe
- complement circumstancial (o adjunt)

3.1.5. Sempre m'havia vantat de ser un home essencialment feliç.

- complement de règim (o preposicional)
- complement circumstancial (o adjunt)
- complement del nom
- complement agent

- 3.2. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- _____ que va dir que ho faria bé i al final ho va fer _____ malament com va saber. (*tan / tant*)
 - L'home _____ va venir ahir a la botiga no sé de _____ treballa. (*què / que*)
 - Va explicar que el seu pare era _____; però aquest _____ no se'l creu ni ell. (*conte / comte*)
 - Va _____ la quantitat de l'aposta i després va _____ el paper en el qual tenia anotada la xifra. (*doblegar / doblar*)
 - _____ em va tancar la porta al nas i em va dir que només m'atendria _____ de visita establertes. (*aleshores / a les hores*)
- 3.3. Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. No podeu utilitzar formes perifràstiques. [0,5 punts]
- Jo no _____ (*concebre*) la cuina sense creativitat.
 - _____ -vos (*treure*) la mascareta a l'aire lliure.
 - _____ (*poder*) fer la feina amb tranquil·litat, l'ha haguda de fer a correu.
 - La Maria va demanar al professor que li _____ (*donar*) més temps per a fer l'examen.
 - Serà molt ben rebut qualsevol suggeriment que vosaltres ens _____ (*voler*) fer arribar.
- 3.4. Subratlleu en el text següent NOMÉS les cinc grafies que corresponen al so fricatiu alveolar sord [s]. [0,5 punts]
- Va llegir un altre cop l'escrit que li havien tramès i en va fer mil trossos. Després va encendre un llumí, i el va cremar.
- 3.5. Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- Va donar un cop al prestatge i van caure tots els gots. Quina _____! (*trencar*)
 - Els productes bàsics s'han _____ molt aquest darrer trimestre. (*barat*)
 - El presumpte culpable va cometre l'assassinat amb traïdoria i _____. (*carn*)
 - Els països occidentals tenen un índex d' _____ més elevat que els països subdesenvolupats. (*alfabet*)
 - Eren tots al port per desitjar-li una _____ travessia. (*ventura*)

--	--

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans

Proves d'accés a la universitat

Llengua catalana i literatura

Sèrie 5

Opció d'examen
(Marqueu l'opció triada)

OPCIÓ A

OPCIÓ B

Qualificació			TR	
1. Comprensió lectora	1.1			
	1.2			
	1.3			
	1.4			
	1.5			
2. Expressió escrita	2.1			
	2.2			
3. Reflexió lingüística	3.1			
	3.2			
	3.3			
	3.4			
	3.5			
Suma de notes parcials				
Descompte per faltes				
Total				
Qualificació final				

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Tornà el plugim en forma de roina fastigosa. Quedava molt per visitar, a l'aire lliure i a cobert. No ens posàvem d'acord a l'hora de preparar un programa factible i, a contracor, el meu home accedí a acompanyar-me a visitar el pont de Maria Pia, obra d'enginyeria que, fa més d'un segle, construï Gustave Eiffel utilitzant el sistema «mecano» de la majestuosa torre que s'alçaria uns quants anys després al cor de París.

Cridàrem un taxi. El taxista intentà dissuadir-nos quan vaig demanar-li que ens dugués al pont de Donya Maria. Posteriorment entendríem els seus motius, però no els va exposar clarament (el client sempre té raó) i insistírem tant, que l'home, sense badar boca, ens desembarcà sota les 640 tones d'acer que esmerçaren en la construcció del pont, a 60 metres del riu i els seus 350 metres de llargària. Li donaren el nom de Donya Maria Pia, muller de Don Luis I, el qual també tindria el seu pont de ferro més gran, més ample, més alt i de dos pisos, però no el construiria Eiffel, sinó el seu deixeble Teofilo Seyring.

El taxista ja ens havia avisat, i qui avisa no és traïdor. Aquella excursió no tenia sentit. Per entrar al pont calia pujar alguns trams d'escales metàl·liques que duen a les vies construïdes en el seu dia per al tràfec ferroviari al nord de Portugal. Sense sortir del vehicle, les mans al volant i l'expressió enutjada, el taxista ens va mirar com si ens donés una oportunitat de rectificar. En lloc de demanar-li que ens tornés a la vila, li pagàrem la cursa i ens acomiadàrem amb un cop de porta que no agradà gens al taxista i que no es mereixia.

A més de ploure bufava un vent que no ens deixava estendre el paraigua. Vaig cobrir-me el cap amb la bufanda que duia cargolada al coll. Amb prou feines mantenia l'equilibri, sacsejada per la ventada. Calgué renunciar al paraigua. No estava gens contenta de mi mateixa i agafant-me fort al braç del meu home li vaig dir que ho sentia molt, que m'avergonyia d'haver insistit en un pla tan descabellat, que em feia càrrec del seu mal humor, procuraria evitar-li sortides tan inútils i arriscades, etc., etc. El meu home, que sordeja una mica, no podia sentir-me en aquell marc agredit pel vent i la pluja. El panorama era desolador: ferro, boira, pluja i aquell vent giravoltant que ens sacsejava com ninots de palla.

Buscàrem aixopluc en una parada d'autobús, el 88 exactament. No tenia sostre, només la barra de ferro amb l'indicador de la línia, una làmina de metall que grinyolava com un penell fuetejat per la rufaga.

No passava un taxi ni per miracle entre els molts automòbils que ens esquitxaven en la seva cursa, sense aturar-se, ni per pietat, davant els dos ancians desemparats i espantats. Volia fer auto-stop, però el meu home no hauria acceptat la idea. Calia esperar i fer el cor fort.

Teresa PÀMIES. *Nadal a Porto*. Barcelona: Empúries, 1996, p. 84-86

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) El pont de Don Luis I va ser construït per Gustave Eiffel.	☐	☐
b) El pont de Donya Maria Pia tenia 60 metres de llargària.	☐	☐
c) Els passatgers es van acomiadar del taxista amb un cop de porta.	☐	☐
d) Teofilo Seyring va ser alumne de Gustave Eiffel.	☐	☐
e) El matrimoni es va poder arrecerar en una parada d'autobús.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots o expressions que poden funcionar com a sinònims dels mots o expressions següents. [0,5 punts]
- a) *A desgrat:*
 - b) *Empraren, utilitzaren, dedicaren:*
 - c) *Moguda bruscament:*
 - d) *Recer, protecció:*
 - e) *Feia sorolls estridents, xerricava:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. La resposta ha de contenir tots els elements que formen la construcció substituïda pel pronom feble. [0,5 punts]
- a) «Li donaren el nom de Donya Maria Pia, muller de Don Luis I, el qual també tindria el seu pont de ferro més gran, més ample, més alt i de dos pisos, però no **el** construiria Eiffel, sinó el seu deixeble Teofilo Seyring»:
 - b) «No estava gens contenta de mi mateixa i agafant-me fort al braç del meu home li vaig dir que ho sentia molt, que m'avergonyia d'haver insistit en un pla tan descabellat, que em feia càrrec del seu mal humor, procuraria evitar-**li** sortides tan inútils i arriscades»:
- 1.4. Expliqueu, en un màxim de cinquanta mots, per què la narradora demana perdó al seu marit. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu quin paper té l'embut en l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) La mare de la Natàlia mor durant la guerra.	☐	☐
b) En Quimet, amb el seu comportament, anul·la la personalitat de la Natàlia.	☐	☐
c) En morir en Quimet, la Natàlia torna a demanar feina als senyors de la casa on havia treballat abans.	☐	☐
d) Quan es casa amb l'Antoni, la Natàlia té una dona de fer feines.	☐	☐
e) Els fills de la Natàlia no s'avenen amb l'Antoni.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Aigües encantades*, de Joan Puig i Ferrer, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) L'obra planteja una contraposició entre un individu progressista i científic i una societat immobiliària.	☐	☐
b) La segona escena de l'obra té lloc a la casa de la vila.	☐	☐
c) En Romanill primer està d'acord amb les idees del Foraster però després canvia d'opinió.	☐	☐
d) Al final mossèn Gregori sent compassió per la Cecília.	☐	☐
e) El batlle creu que mossèn Gregori no hauria de tocar el tedèum per aturar el poble.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriu el fragment següent canviant els temps verbals en passat simple per formes de passat perifràstic. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals originals i les reescrites. [1 punt]

«Tornà el plujim en forma de roina fastigosa. Quedava molt per visitar, a l'aire lliure i a cobert. No ens posàvem d'acord a l'hora de preparar un programa factible i, a contracor, el meu home accedí a acompanyar-me a visitar el pont de Maria Pia, obra d'enginyeria que, fa més d'un segle, construí Gustave Eiffel utilitzant el sistema "mecano" de la majestuosa torre que s'alçaria uns quants anys després al cor de París.

Cridàrem un taxi. El taxista intentà dissuadir-nos quan vaig demanar-li que ens duqués al pont de Donya Maria. Posteriorment entendríem els seus motius, però no els exposà clarament (el client sempre té raó) i insistírem tant, que l'home, sense badar boca, ens desembarcà sota les 640 tones d'acer que esmerçaren en la construcció del pont, a 60 metres del riu i els seus 350 metres de llargària. Li donaren el nom de Donya Maria Pia, muller de Don Luis I, el qual també tindria el seu pont de ferro més gran, més ample, més alt i de dos pisos, però no el construiria Eiffel, sinó el seu deixeble Teofilo Seyring.»

- 2.2. L'excursió que s'explica en el text va ser un fracàs. Escriviu un text formal ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu un viatge o una excursió que, per raó del temps o de les circumstàncies, no va anar tan bé com hauríeu volgut. [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

«Començo a fer pa a les cinc del matí. No hauria pensat mai que hi ha usuaris desperts a aquesta hora», explica la Lola, una fornera de l'Eixample. Qui comparteix amb ella la matinada és una dels milers de persones que ja han pres com a hàbit una pràctica fins fa poc inusual: comprar a través d'una aplicació de mòbil les sobres que una botiga o restaurant acumularà al final de la jornada. Així s'evita llençar el menjar a les escombraries i, a sobre, se'n treu una recompensa econòmica. Cada dia l'establiment de la Lola reparteix com a mínim dues bosses plenes de *croissants*, empanades i barres de pa. Cada paquet val tres euros i els seus clients poden reservar-lo a través del mòbil des de la nit anterior. O també es pot fer a les cinc del matí, com ho fa un client de la Lola cada dia.

En els últims anys la tecnologia ha sortit al rescat d'un problema tant social com econòmic: el malbaratament alimentari. Pot ser rendible donar una última sortida als aliments que, si no, acabarien a l'abocador? Això és el que intenten des de fa uns mesos a Barcelona plataformes tecnològiques com Too Good To Go i We Save Eat, un dels primers èxits de l'economia circular en la batalla per convèncer els negocis que cuidar el planeta també és rendible. Aquestes aplicacions permeten comprar aliments frescos de tota mena, *sushi* inclòs, abans que els locals se'n desfacin, i cada cop més gent —especialment joves— ho veuen com una opció perfectament vàlida per comprar el sopar o altres adquisicions regulars.

Encara que el sud d'Europa és la part del continent més aferrada al culte a la gastronomia, per entendre el sorgiment d'aquest fenomen cal mirar al nord. Allà és on va néixer la danesa Too Good To Go, que va aterrar a Espanya el setembre passat. La idea va néixer de quatre joves europeus que van quedar horroritzats després de veure la quantitat de menjar que acabava a les escombraries en el bufet lliure on sopaven.

En pocs mesos, Too Good To Go ha superat els 200.000 usuaris a l'Estat i ja té més de 700 establiments inscrits, dels quals prop de 200 són a Catalunya. Les dades de tot Europa no deixen indiferent: 8 milions d'usuaris repartits en deu països, més de 17.000 locals i 12 milions de *packs* rescatats de les escombraries.

La realitat és que aquest concepte ha quallat tant en alguns països que hi ha ciutats en què conviuen fins a quatre aplicacions per «rescatar» aliments. Per ara a Barcelona només existeix una altra opció a part de Too Good To Go: la catalana Eva Jorge és la impulsora de We Save Eat, un projecte que reproduïx el model danès. L'aplicació ja acumula 50.000 descàrregues a Espanya —està disponible a Madrid i Barcelona— i espera triplicar el nombre de comerços fins a un miler aquest any.

Al darrere d'aquest moviment hi ha un tabú compartit per la majoria de grans empreses de producció i distribució alimentària basat en un principi moral: llençar menjar quan hi ha gent que passa gana està mal vist i els negocis són els primers interessats que aquesta informació no surti a la llum.

Adaptació feta a partir del text de Paula SOLANAS. «Salvar el menjar de les escombraries, el primer gran èxit de l'economia circular». *Ara* [en línia] (7 abril 2019)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Hi ha diverses aplicacions informàtiques que contribueixen a evitar el malbaratament d'aliments.	☐	☐
b) Els joves són els menys disposats a comprar aliments frescos que, en cas contrari, es llençarien a les escombraries.	☐	☐
c) Les iniciatives per a donar una nova oportunitat als aliments han sorgit al sud d'Europa.	☐	☐
d) To Good To Go té més usuaris que We Save Eat.	☐	☐
e) A les empreses de producció i distribució alimentària no els importa que la gent sàpiga que es llencen molts aliments que no es venen.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots o expressions següents. [0,5 punts]
- a) *Compensació, gratificació:*
 - b) *Desaprofitament, l'efecte de deixar perdre:*
 - c) *Compres:*
 - d) *Aterrits, esfereïts:*
 - e) *Insensible, impassible:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. La resposta ha de contenir tots els elements que formen la construcció substituïda pel pronom feble. [0,5 punts]
- a) «Cada paquet val tres euros i els seus clients poden reservar-**lo** a través del mòbil des de la nit anterior»:

 - b) «Aquestes aplicacions permeten comprar aliments frescos de tota mena, *sushi* inclòs, abans que els locals se'**n** desfacin»:
- 1.4. Exposeu, en un màxim de cinquanta mots, on i per què va sorgir la primera iniciativa de rescatar aliments que a la fi del dia sobren en botigues o restaurants. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu quines diferències hi ha entre la Cecília i la seva mare a l'obra *Aigües encantades*, de Joan Puig i Ferrer. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) En Quimet pensa que amb els coloms que té a casa seva es farà ric.	☐	☐
b) El pare de la Natàlia va morir abans que la seva mare.	☐	☐
c) Un cop casada amb en Quimet, la Natàlia es rebella contra la voluntat del seu marit i contra els convencionalismes de l'època.	☐	☐
d) L'Antoni, al final de la novella, es fa càrrec de l'adrogueria del seu padrastre.	☐	☐
e) La Rita es casa amb en Vicenç, que treballa de botiguer en un forn de pa.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Aigües encantades*, de Joan Puig i Ferrer, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) El Foraster no és present en el segon acte de l'obra.	☐	☐
b) El discurs del Foraster representa una amenaça per als interessos de mossèn Gregori.	☐	☐
c) Mossèn Gregori, al final de l'obra, defensa les idees del Foraster.	☐	☐
d) La gent del poble està en contra del Foraster.	☐	☐
e) L'obra es clou amb una conversa entre la Cecília i en Vergés.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent canviant els temps verbals en present per formes de passat. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals originals i les reescrites. [1 punt]

«Començo a fer pa a les cinc del matí», explica la Lola, una fornera de l'Eixample. Qui comparteix amb ella la matinada és una dels milers de persones que ja han pres com a hàbit una pràctica fins fa poc inusual: comprar a través d'una aplicació de mòbil les sobres que una botiga o restaurant acumularà al final de la jornada. Així s'evita llençar el menjar a les escombraries i, a sobre, se'n treu una recompensa econòmica. Cada dia l'establiment de la Lola reparteix com a mínim dues bosses plenes de *croissants*, empanades i barres de pa. Cada paquet val tres euros.»

- 2.2. En el text es descriu una iniciativa que s'emmarca en l'anomenada «economia circular». Aquest model de producció i consum es basa en l'allargament de la vida útil dels articles a través de procediments com ara compartir-los, reutilitzar-los, reparar-los o reciclar-los per evitar que es llencin. Escriviu un text formal ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què proposeu procediments que permetin allargar la vida dels productes. [2 punts]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta de les oracions o els sintagmes subratllats. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. Calgué renunciar al paraigua.

- complement de règim (o preposicional)
- complement del nom
- complement predicatiu
- complement circumstancial (o adjunt)

3.1.2. Posteriorment entendríem els seus motius, però no els va exposar clarament (el client sempre té raó) i insistírem tant, que l'home, sense badar boca, ens desembarcà sota les 640 tones d'acer.

- complement del nom
- complement o objecte directe
- subjecte
- complement circumstancial (o adjunt)

3.1.3. En lloc de demanar-li que ens tornés a la vila, li pagàrem la cursa.

- oració subordinada substantiva de complement directe
- oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom
- oració subordinada substantiva de subjecte
- construcció o clàusula d'infinitiu temporal

3.1.4. Les dades de tot Europa no deixen indiferent.

- complement o objecte directe
- complement predicatiu
- complement circumstancial (o adjunt)
- complement de règim (o preposicional)

3.1.5. El taxista intentà dissuadir-nos quan vaig demanar-li que ens dugués al pont de Donya Maria.

- oració subordinada substantiva temporal
- oració subordinada adjectiva o de relatiu temporal
- oració subordinada adverbial temporal
- construcció o clàusula d'infinitiu temporal

- 3.2.** Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)** — _____ no em saben dir quina editorial ha publicat aquest llibre.
—Si en diguessis l'autor _____ del títol potser tindries més sort.
(*en lloc / enlloc*)
- b)** Estava _____ cansat després de _____ de córrer que es va asseure a la cadira i ja no es va poder aixecar. (*tan/ tant*)
- c)** No _____ que no hagi arribat! _____ és que ha perdut el tren. (*potser/ pot ser*)
- d)** No sé _____ va parlar tant si al final no va explicar el _____ de la seva decisió. (*perquè / per què*)
- e)** _____ ha de bullir? _____ vegis que el brou s'espesseix, apaga el foc. (*quan / quant*)
- 3.3.** Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. No podeu utilitzar formes perifràstiques. [0,5 punts]
- a)** No sé si us convidaré a la festa, perquè sempre _____ (*beure*) massa.
- b)** En Joan va dir que _____ (*treure*) un excellent i amb prou feines ha aprovat l'examen.
- c)** S'ha _____ (*difondre*) el retrat robot del presumpte assassí.
- d)** Vaig demanar al metge que em _____ (*donar*) l'alta, però no ho va voler fer.
- e)** _____ (*poder*) fer les coses a temps, sempre les fas a última hora i malament!
- 3.4.** Subratlleu en el text següent NOMÉS les cinc grafies que corresponen al so fricatiu alveolar sonor [z]. [0,5 punts]
- A mesura que continuava l'ascensió, el paisatge esdevenia més suau i adquiria unes belles tonalitats ocre, que embadalien.
- 3.5.** Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)** Malgrat els donatius, els _____ bàsics no arriben a tots els damnificats. (*subministrar*)
- b)** Necessitava diners i va haver d'_____ les seves joies. (*penyora*)
- c)** El text tenia unes taques d'humitat i, per aquest motiu, alguns mots eren _____. (*llegir*)
- d)** Les llàgrimes li van _____ la vista. (*tèrbol*)
- e)** Els càlculs estadístics van demostrar que la mostra estava _____. (*biaix*)

--	--

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans